

Egy újabb adat a keleti lpibagoly (*Arytrura musculus* Mntris, 1859) hazai elfordulshoz

¹MALGAY VIKTOR & ²JEAN-LOUIS BRUNNER

¹H-7570 Barcs, Vikr Bla t 5. Hungary, e-mail: vmalgay@gmail.com

²12 Chemin de la Foret 67290 Wingen sur Moder, France, e-mail: jeanlouis.brunner@aliceadsl.fr

MALGAY, V. & BRUNNER, J.-L.: *A new data of the occurrence of *Arytrura musculus* (Mntris, 1859) in Hungary.*

Abstract: Further locality of this strictly protected noctuid moth was discovered. This is the fourth locality in South Transdanubian region and it proved to be a new in the regions of Southern Somogy as well.

Keywords: faunistics, strictly protected species

A Somogyi TISZK Kzp- s Szakiskola Drva Vlgye Tagintzmnye Kzprigoci Gyakorlati Oktatbzisinak terletn 1996 ta folytatunk lepidopterolgiai vizsglatoakat. Tanitsi idben ezt a munkt szakkri formban, mg tanitsi idn kvl egyni kutatsknt vgezzk. Nyron a kutatsban rendszeresen részt vesz Jean-Louis Brunner francia lepksz is, aki minden vben Magyarorsgn tlti szabadsgt.

2011. jlius 10-n is a szerzk szokott gyjthelynkn a kzprigoci ltr pletnl (szleessg: 4558'35.32", hosszsg: 1731'14.55"K) vgeztek mintavtelezst.

Ezen a kzvetlenl telihold eltti estn nagyon meleg (26C) jszaka volt. Szoks szerint a ltr falt vilgtottuk meg kt helyen. Az egyik oldalon egy 250 W-os HgLi lmpt, pr lpssel tvolabb egy 160 W-os HMLi lmpt valamint kt 16 W-os UV csvet zemeltettnk. 23 ra utn pr perccel a kt lmpa kztt, de a 250 W-os lmphoz kzelebb, egy nagymret lepke lt le a falra, amelyet a keleti lpibagoly (*Arytrura musculus* Mntris, 1859) kiss szakadt pldnyaknt azonosítottnk. A gyjtsi naplba 63. fajknt kerlt beirsra egybknt ezen az estn összesen: 88 fajt jegyeztnk fel.

Haznkban a fajt elszr Somogy megyben Vrsn fogtk 1932-ben (KOVCS 1953). Ez az adat szerepel Somogy nagylepke faunjnak katalgusban is (BRAHM s UHERKOVICH 2001). Ezen az lhelyen a ksbbi intenzv kutatsok ellenre sem kerlt el jbl. Ez kveten 1940-bl Tihanybl, majd ksbb Debrecenbl s a Btorligeti-lp mellett mkd mblyi fnycsapdbl vlt ismertt jabb lelhelye (NMETH s SZABKY 1998). Jelents állomnyra a kzelmltban a Nyrsgben bukkantak (BARANYI 2003).

A Dunntlrl egyre sokasodnak az elterjedsi adatai. A Kli-medencbl Klaus Kempas mutatta ki (BRAHM 2000). UHERKOVICH s BRAHM 2007 idzi sumonyi s pellrdi elfordulst, ezek a helyek 30 km illetve 55 km tvolsgban vannak Kzprigoctl. rdekessg, hogy 2011-ben elkerlt a Pellrdtl nem messze tallhat Cserktrl is (coll. SMMI).

1. ábra: A keleti lapibagoly (*Arytrura musculus* Menetries, 1859)

Barcs-Kozeprigoc 2011.VII.10. leg.: Malgay V., J-L. Brunner.

A peldany a Drava Volgye Kozepiskola gyujtemenyeben talalhato (Foto: Malgay V.).

A Baranya megyei Gyurufun ket peldanyat gyujtottek a Biodiverzitas Napok rendezvenyei soran (UHERKOVICH es ABRAHAM 2007). Ez a lelohely legvonalban kb. 60 km-re van Kozeprigocotol.

A faj eletmodja kevésbe ismert. Varga Zoltan írja „*Ok elnek Pannoniaban*” címu konyveben: „*A hernyo a nyar- es fuzfak lehullott leveleivel taplalkozik. A lepkek junius vegetol julius vegig repulnek; es nem tavolodnak el messze a hernyo elohelyetol.*” (VARGA 2002).

A faj utani kutatasok ennek megfeleloen elsosorban a lapok kozvetlen kornyeken folytak. A Barcsi-Borokas kutatasa soran (UHERKOVICH 1978, 1981, 1983, 1985), majd kesobb a Drava alapallapot felmeresekor (UHERKOVICH es ABRAHAM 1995, ABRAHAM es UHERKOVICH 1998) nem került elo. Szinten a Barcsi-Borokasban 15 eve vegzett rendszeres kutatasaink alkalmaval sem került elo pedig a vizsgalatok jelentos resze is a daranyi Kuti-orhaz kornyeken volt. Ez a gyujtohely kozvetlen szomszedsagban van a Nagyberек lapvilagaval.

Kozeprigoc kornyeken a legjellegzobb erdotarsulasok a sikvideki kulturtolgyesek felszaraz tipusai, tehát a faj tipikus elohelyetol tavolabbra is elrepul. A legkozelebbi halasto 1,2 km-re van, a legkozelebbi Drava holtag 2,2 km-re, a Barcsi-Borokashoz tartozo tipusos lapok pedig 3 km-re talalhatok.

A faj felbukkanasa ezen a nem vart elohelyen tovabbi bizonyitek arra, hogy a faj allomanyai napjainkban novekvo tendenciat mutatnak es a faj areajat fokozatosan novekel.

Irodalom

- ÁBRAHÁM, L. 2000: Balatonhenye és környékének bagolylepkéi (Lepidoptera: Noctuidae). - Folia Musei Historico-naturalis Bakonyensis 16: 123-136.
- ÁBRAHÁM, L., UHERKOVICH, Á. 1998: A Dráva mente nagylepke faunája és jellegzetes élőhelyei (Lepidoptera). - Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat 9: 359-385.
- ÁBRAHÁM, L., UHERKOVICH, Á. 2001. Somogy nagylepke faunájának katalógusa (Lepidoptera: Macrolepidoptera). - Natura Somogyiensis 1: 329-374.
- BARANYI, T. 2003: A keleti lápi bagoly (*Arytrura musculus*) és a Metelka-medvelepke (*Rhyaroides flavidus metelkanus*) előfordulásai a Dél-Nyírségben (Lepidoptera). - Folia entomologica hungarica 64: 357-361.
- KOVÁCS, L. 1953: A magyarországi nagylepkék és elterjedésük. - Folia entomologica hungarica 6: 76-162.
- NÉMETH, L., SZABÓKY, Cs. 1998: A keleti lápi bagoly (*Arytrura musculus* Ménétries, 1859) újabb hazai adatai (Lepidoptera: Noctuidae). - Folia entomologica hungarica 59: 310-313.
- UHERKOVICH, Á. 1978: A Barcsi Ősborókás nagylepkefaunája I. (Lepidoptera). - Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat 1: 93-125.
- UHERKOVICH, Á. 1981: A Barcsi Ősborókás nagylepkefaunája II. (Lepidoptera). - Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat 2: 89-125.
- UHERKOVICH, Á. 1983: A Barcsi Ősborókás nagylepkefaunája III. (Lepidoptera). - Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat 3: 55-72.
- UHERKOVICH, Á. 1985: Néhány további adat a Barcsi borókás nagylepke faunájához (Lepidoptera). - Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat 5: 236-238.
- VARGA, Z. 2002: Ők élnek Pannóniában. - Well-Press Kiadó Kft., Miskolc ISBN 109 pp.
- VARGA, Z. (szerk.) 2010: Magyarország nagylepkéi (Macrolepidoptera of Hungary). - Heterocera Press, Budapest. 253 pp.
- UHERKOVICH, Á., ÁBRAHÁM, L. 1995: A nagylepke (Lepidoptera: Macrolepidoptera) kutatások faunisztikai eredményei a Dráva mentén. - Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat 8: 139-159.
- UHERKOVICH, Á., ÁBRAHÁM L. 2007: A keleti lápi bagoly - *Arytrura musculus* (Ménétries, 1859) (Lepidoptera: Noctuidae) előfordulása a Zselicben. - Natura Somogyiensis 10: 361-363.

